Socialförsäkringsutskottets betänkande
2000/01:SfU14

En begränsad översyn av socialförsäkringsregisterlagen

Sammanfattning

I betänkandet behandlar utskottet regeringens proposition 2000/01:69 En begränsad översyn av socialförsäkringsregisterlagen (1997:934).

Förslaget är resultatet av en begränsad översyn av lagen i syfte att anpassa den till den generellt tillämpliga personuppgiftslagen (1998:204). Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 oktober 2001.

Inga motioner har väckts med anledning av propositionen.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag.

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Med hänvisning till de motiveringar som framförs under Utskottets överväganden föreslår utskottet att riksdagen fattar följande beslut:

Ändring i socialförsäkringslagen

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i socialförsäkringslagen (1997:934).

Stockholm den 15 maj 2001

På socialförsäkringsutskottets vägnar

Berit Andnor

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Berit Andnor (s), Bo Könberg (fp), Margit Gennser (m), Maud Björnemalm (s), Anita Jönsson (s), Ulla Hoffmann (v), Rose-Marie Frebran (kd), Gustaf von Essen (m), Mariann Ytterberg (s), Göran Lindblad (m), Lennart Klockare (s), Cecilia Magnusson (m), Kerstin-Maria Stalin (mp), Birgitta Carlsson (c), Göte Wahlström (s), Claes Stockhaus (v) och Magda Ayoub (kd).

Redogörelse för ärendet

Bakgrund

I socialförsäkringsregisterlagen (1997:934), SofrL, särregleras automatiserad behandling av personuppgifter inom socialförsäkringens administration. Lagen gäller personregister för sådan verksamhet i fråga om socialförsäkringsförmåner samt andra förmåner och ersättningar som enligt lag, förordning eller särskilt beslut av regeringen ankommer på de allmänna försäkringskassorna, Premiepensionsmyndigheten eller Riksförsäkringsverket (socialförsäkringsregister).

När SofrL infördes gällde ännu datalagen (1973:289). SofrL är uppbyggd mot bakgrund av bestämmelserna i datalagen och innehåller även hänvisningar till denna lag. Datalagen har numera ersatts av personuppgiftslagen (1998:204), PUL. Enligt övergångsbestämmelserna till PUL skall datalagen gälla övergångsvis för behandling av personuppgifter som utförs för ett visst bestämt ändamål om behandlingen påbörjats före PUL:s ikraftträdande den 24 oktober 1998. Efter den 30 september 2001 upphör denna övergångsvisa reglering att gälla.

Utskottets överväganden

Propositionen

I propositionen lämnas förslag till ändring av SofrL i syfte att anpassa lagen till den generellt tillämpliga PUL. Bland annat föreslås att tillämpningsområdet anpassas till PUL såtillvida att SofrL skall omfatta personregister som förs helt eller delvis automatiserat liksom vissa manuella register.

Vidare föreslås en anpassning till PUL när det gäller vilka personuppgifter som anses särskilt integritetskänsliga. Det innebär – om inte lagen medger undantag härifrån – att s.k. känsliga personuppgifter som avslöjar ras eller etniskt ursprung, politiska åsikter, religiös eller filosofisk övertygelse eller medlemskap i fackförening eller som rör hälsa eller sexualliv inte skall få behandlas i ett socialförsäkringsregister. Detsamma skall gälla personuppgifter om lagöverträdelser som innefattar brott, domar i brottmål, straffprocessuella tvångsmedel eller administrativa frihetsberövanden. De i lagen närmare angivna undantagen rör framför allt hälsa. Vidare skall även i fortsättningen bara sådana särskilda ärendeuppgifter som har betydelse för handläggning av ärenden om socialförsäkringsförmåner m.m. få registreras.

Begreppen registeransvar och registeransvarig i SofrL förslås ändrade till personuppgiftsansvar och personuppgiftsansvarig. Även andra begrepp och rubriker i SofrL anpassas till vad som gäller enligt PUL.

Vad som föreskrivs i PUL om skyldighet för en personuppgiftsansvarig att rätta, blockera och utplåna uppgifter, att underrätta tredje man till vilken uppgifterna har lämnats ut samt om skadestånd skall enligt förslaget gälla även när personuppgifter har behandlats i strid med SofrL.

När det gäller uppgifter i s.k. elektroniska akter föreslås att dessa inte skall behöva tas med i information enligt 26 § PUL. Av informationen skall dock framgå vilka sådana handlingar som finns avseende den registrerade. Om inte annat följer av bestämmelser om sekretess mot den enskilde själv, skall information om uppgifter i sådana handlingar lämnas om den enskilde begär det och anger vilken handling ansökan avser.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 oktober 2001. Lagförslaget återges i bilaga 2.

Utskottets överväganden

Såvitt avser behandling av personuppgifter som påbörjats före den 24 oktober 1998 upphör enligt övergångsbestämmelserna till PUL den övergångsvisa regleringen den 30 september i år. En anpassning av SofrL till den utformning PUL nu har är därmed nödvändig. Utskottet, som konstaterar att regeringens förslag inte föranlett någon motion, har inte något att invända mot förslaget och tillstyrker det därför.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

I proposition 2000/01:69 En begränsad översyn av socialförsäkringsregisterlagen (1997:934) har regeringen (Socialdepartementet) föreslagit att riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i socialförsäkringsregisterlagen (1997:934).

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

Elanders Gotab, Stockholm 2001